No. 17. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Vrijdag 20 Januarij.

FRANKRIJK.

Parijs, den 17den Januarij.

Bij de voortzetting der discussien in de kamer van afgevaardigden op gisteren, over het adres van antwoord, trok allereerst de aandacht, de rede van een der ministers van het vorig kabinet, (dat van 22 februarij,) den heer *Passy*, die zich, in denzelfden geest als de heer *Thiers*, voor de interventie in Spanje verklaarde. De zaak voornamelijk uit het staatkundig oogpunt beschouwende, zocht hij het nut voor Frankrijk te betoogen, dat het gouvernement van Madrid dezelfde beginselen als het Fransche was toegedaan; weshalve het pligt was tot bevestiging van het gouvernement aldaar mede te werken, en zulks te meer, omdat zoo lang de burgeroorlog in Spanje duurde, ook de factien in Frankrijk niet zouden rusten en hoop blijven voeden. De voorgestelde medewerking zou het doel hebben bereikt, doch het opgeven van het plan en de ontbinding van het depôt te Pau, na de gebeurtenissen van la Granja, waarvan de aftreding van het ministerie van 22 februarij het gevolg was geweest, hadden het sein gegeven, dat men de zaak der Koningin verliet en, was het slechts door deze daadzaak alleen, de partij van don *Carlos* was bijgevallen, door welke handeling men ontrouw aan aangegane verbindtenissen werd en het bondgenootschap met Engeland, dat van zoo veel belang voor Frankrijk was, verbrak.

Na den heer *Passy*, voerde de heer *Guizot* het woord, ter beantwoording der onderscheidene sprekers, die zich voor de interventie hadden verklaard. De minister begon met eene reeks van aanhalingen uit officiele stukken, voor en na de sluiting van het viervoudig verbond, ten bewijze dat Frankrijk, hoezeer de zaak der Koningin genegen, doch zijn eigen belang in de eerste plaats betrachtende, zich nooit verbonden had of eenige verpligting aangegaan, die het noodzaken konde, zich werkdadig in de binnenlandsche aangelegenheden van Spanje te mengen. Daarna toonde de minister aan, hoe ligtvaardig het was, de interventie of coöperatie als eene zaak van klein belang en ligt gedaan af te schetsen; bewees evenzeer uit officiele stukken (depeches namelijk van den franschen gezant te Madrid, die der tusschenkomst was toegedaan) van welke gewigtige gevolgen de bezetting zoude moeten zijn, hoe lang zij zou moeten duren, om vrucht te dragen. De begaafde redenaar toonde vervolgens aan, dat het ongeluk in Spanje vooral gelegen was in het gemis aan een vast bestuur; bij den dood van *Ferdinand* trad het nieuw gouvernement onder de gunstigste uitzigten in het leven, maar was even spoedig miskend en krachteloos; en nu zoude men Frankrijk willen belasten met de onberekenbare taak om zulk een gouvernement te bevestigen en te waarborgen! Al verder toonde de heer *Guizot* aan, hoever men het in Frankrijk met de tot heden gevolgde staatkunde van het juiste midden had gebragt; betoogde voorts, uit de algemeene en duurzame staatkunde van Frankrijk, dat de oorlogen voor anderen, insonderheid de successie-oorlog, het slechts verzwakt hadden, zonder dat de komst op den spaanschen troon van den Bourbonschen stam het veel voordeel had aangebragt; veel meer daarentegen de rust en bloei der letteren in het grootste gedeelte der vorige eeuw; terwijl Spanje op dit oogenblik, alleen staande en verzwakt, niet meer de mogendheid van vroeger dagen was om Frankrijk ten zuiden ontzag in te boezemen; en wat het bondgenootschap met Engeland betrof, dit vond zijn band in de overeenstemming van denkbeelden, gevoelens en instellingen, vooral in het belang van den algemeenen vrede; dezelve was verheven boven al die bijzondere en ondergeschikte gebeurtenissen, waarvan men dezelve wilde doen afhangen. Eindelijk onderzocht de heer *Guizot* een der hoofdpunten van aanval, dat het belang van het julij-gouvernement Frankrijk de verpligting oplegde om den omwentelings-voortgang in Spanje als zijne eigene zaak te beschermen en te ondersteunen; in dit gevoelen was veel waars, en daarom, zeide de minister, had men, sedert drie jaren, voor Spanje al datgene gedaan, wat er geschied was; maar de kwestie lag voornamelijk in het bepalen hoe ver men ten deze gaan moest, en de oplossing was, dat men niet verder moest gaan, dan Frankrijks belang medebragt; dat men zich hield tusschen het absolutismus en het revolutionnair beginsel, zich op deze hoogte in Europa handhaafde en deed gelden; en van deze hoogte zou men afgevallen zijn, door zich op nieuw in de revolutionnaire woelingen te mengen, door de julij-revolutie ten dienste van den opstand van la Granja te stellen. De minister, ten slotte op de gedane vraag, wat men doen zou, indien het ongeluk wilde dat don *Carlos* op den troon kwam, geantwoord hebbende, dat niemand, het minst het gouvernement, zulks kon of mogt zeggen, eindigde aldus: »Thans, nu het gouvernement gevestigd is en blijken van wijsheid en veerkracht gegeven heeft, zou het eene groote onvoorzigtigheid begaan, zich omtrent de toekomst, hoedanige ook, te verbinden. Wij verbinden ons evenmin er toe dat wij ons onttrekken, dan dat wij handelen zullen; wij zullen in Frankrijks belang jegens en tegen allen waken; en wat Spanje betreft, in ons vorig gedrag, in onze ernstige en standvastige pogingen voor de zege van het gouvernement der Koningin, binnen de grenzen van Frankrijks belang, ligt de beste en zekerste waarborg dien wij aan het land kunnen aanbieden."

Na de redevoering van den heer *Guizot*, die met talrijke goedkeuringsblijken ontvangen werd, voerde nog een der ministers van het vorig kabinet, de heer *Pelet*, het woord, om ook het zijne over de aftreding van het vorig ministerie te doen kennen; de oorzaak lag alleen in de ontbinding van het depôt te Pau, waardoor men de zaak der koningin als aan haar lot had overgelaten en zich aan het Engelsch bontgenootschap onttrokken. De heer *Pelet* was echter niet zoo geheel een voorstander van de coöperatie, gelijk de heeren *Thiers* en *Passy*; hij trad als de verdediger op van het vroegere kabinet van 11 October.

In de zitting der kamer van heden heeft de heer *Berryer* het woord gevoerd, om tegen de paragraaf betrekkelijk Spanje te spreken en te gelijk als de verdediger der regten van *Karel V* (don *Carlos*) op te treden; hij beweerde dat het ministerie niet geheel en al durfde zeggen, waarom het de interventie afwees, gelijk de oppositie, waarom zij die verlangde; het was, omdat het doel eener interventie bij beiden geheel uiteenliep; hij verdedigde voorts de regten van don *Carlos* tegenover het testament van *Ferdinand*; beweerde dat de eerste geene absolute regering zou invoeren, wanneer hij op den troon kwam; dat de geheele Spaansche kwestie in de vraag bestond: of Spanje een gouvernement der meerderheid, gematigd door de koninklijke magt zou hebben; of een koninklijk gouvernement, gematigd door de meerderheid; hij eindigde met te zeggen dat hij tegen de zinsnede zou stemmen, omdat dezelve strijdig was met de waardigheid van Frankrijk en slechts ijdele klanken behelsde voor eene onmogelijke zaak.

Onmiddellijk nadat de heer *Berryer* gesproken had, beklom de heer *Guizot* de tribune, in 't bijzonder om de door den vorigen spreker aangevoerde redenen ten voordeele van don *Carlos* te wederleggen, het testament van *Ferdinand* te verdedigen en te betoogen dat het stelsel van absolutismus, door don *Carlos* voorgestaan, voor Spanje onbestaanbaar was, waarom men aan de koningin de hulp die men haar konde verleenen, niet zou weigeren. Uit deze mededeeling ontstond een twist tusschen de beide sprekers, tot eindelijk nog een der ministers van het kabinet van 22 Februarij, de heer *Sauzet*, het spreekgestoelte beklom, om ook zijn gevoelen over de hangende kwestie te uiten. Deze voormalige minister begon met als grondslag aan te nemen, dat het regt van *Isabella* niet alleen op eene acte van *Ferdinand VII* en der cortes berustte, maar op het oud constitutioneel regt in Spanje. Wat mij aangaat, vervolgde de heer *Sauzet*, ik zeg, gelijk de minister van het publiek onderwijs (*Guizot*): Frankrijk voor alles, dan Spanje; maar hetgeen Frankrijk niet mag dulden, is, dat don *Carlos* immer den Spaanschen troon beklimme. De heer *Sauzet* deed vervolgens dezelfde gronden gelden als de heeren *Thiers* en *Passy*. Te vier ure, bij het vertrek van den post, was hij nog aan het woord.

Tot heden is er nog geen enkel amendement op den tekst der paragraaf betrekkelijk Spanje, zoo als die door den heer *St. Marc Girardin* gesteld is, voorgedragen. De leden die gesproken hebben, hebben zich slechts of voor, of tegen dezelve verklaard.

— De kamer der pairs is heden vergaderd geweest, om over een ontwerp betrekkelijk de algemeene en arrondissements raden te handelen.

— In de teregtzitting van het hof van assises van den Neder-Rhijn van den 14den dezer is de beschuldigde *Vaudrey* door den advokaat *Barrot* op eene krachtige wijze verdedigd. Hij heeft zich vooral veel moeite gegeven om zijnen client van den hem opgelegden blaam van lafhartigheid en belangzucht te zuiveren, en tot bewijs van zijnen moed de omstandigheid aangehaald, dat de kolonel door den keizer op het slagveld tot eskadron-chef was benoemd, nadat hij aan eenen zegevierenden en overmagtigen vijand batterijen had betwist, wier verdedigers reeds alles gesneuveld waren. Tot bewijs dat zijn doel met den aanslag niet was geweest om geldelijk voordeel te bejagen, voerde de heer *Barrot* aan, dat toen Prins *Lodewijk Bonaparte* hem een contract aanbood, waarbij aan ieder zijner twee kinderen eene rente van 10,000 fr. werd verzekerd, zoo hun vader in den doldriftigen aanslag kwam te vallen, de kolonel, dit contract verscheurende, gezegd zou hebben:

Mijn leven heb ik voor u veil; ik geef u mijn bloed, maar ik verkoop het niet!" — Deze verdediging maakte veel opschudding in de gehoorzaal.

De heer *Thienes* heeft den volgenden dag de taak op zich genomen om den drie-en-twintig jarigen luitenant *Laity* te verdedigen, en heeft daartoe van de wegzending van Prins *Lodewijk* gebruik gemaakt, en het doen voorkomen als of de groote naam van *Bonaparte* en de daaraan verbonden glansrijke herinneringen, den meesten invloed op zijnen cliënt hadden uitgeoefend. De heer *Parquin* begon nu zijnen broeder, die onder de beschuldigden behoort, te verdedigen en werd in zijne rede, die zeer op het gemoed zijner hoorders werkte, en onder het uitspreken waarvan hij zelf zeer bewogen moet zijn geweest, verscheidene malen door de luide toejuichingen des publieks gestoord. De twee volgende verdedigers hadden tot het uitbrengen hunner pleitrede uitstel tot den volgenden dag gevraagd en de zitting was daarna opgeheven.

Het requisitoir dat door het openbaar ministerie den 13den in deze zaak is uitgebragt, bevat, onder anderen, woordelijk het volgende: » Het vonnis dat men van u, heeren gezworenen, verlangt, moet uw geweten geenszins bezwaren; de genade des konings geeft altijd gehoor aan het medelijden, en waarborgt reeds vooruit aan de beschuldigden eene toevlugt tegen de strengheid der wet."

— Te Parijs verwekten de debatten van het Straatsburger proces weinig belangstelling, omdat de algemeene aandacht geheel en al op de discussie in de wetgevende kamer gevestigd was.

— Men wilde stellig weten dat de heer de *Montalivet* den tegenwoordigen minister *Gasparin*, wiens aftreding vast besloten was, aan het hoofd van het departement van binnenlandsche zaken zou vervangen.

— Van *Meunier* verneemt men niets dan dat hij met den gearresteerden ijzer-koopman van Auch, *Lacasc* geconfronteerd zou zijn. Hij moet sedert eenige dagen eene meer gelatene houding hebben aangenomen en niet meer weenen. Het denkbeeld dat er niets voor hem te hopen is, schijnt hem bij uitsluiting bezig te houden. » 't Is uit met mij," zeide hij onlangs tot zijne bewakers, » ik ben een verloren man."

— Er zijn te Toulon berigten uit Bona tot den 29sten der vorige maand aangekomen, waarin gemeld wordt dat de gemeenschap met Guelma nog steeds geopend bleef en dat de genie met ijver bezig was om dit vereenigings-punt tusschen Bona en Constantine, van eenige verdedigings-werken te voorzien, die bestand genoeg zouden zijn om deze oude stad voor een overval der Arabieren te beveiligen. Deze hadden zich aan dien kant nog maar schaars vertoond. – Er werd in die berigten verzekerd dat de Arabieren van hunne zijde niet stil zaten; alles om en in Constantine vereenigden; en zendelingen onder de volksstammen zonden om geld en manschappen te bekomen. In laatstgenoemde stad en in den ganschen omtrek was men zeer beducht voor de wedervergelding die men van de Franschen verwachtte. Te Bona zou men met den meesten spoed gaan arbeiden aan de legerings-plaatsen voor de troepen der aanstaande tweede onderneming.

— Te Madrid, van waar de berigten tot den 9den loopen, werd veel over de verlegenheid waarin het bestuur verkeert, gesproken. Verscheidene ministeriele afgevaardigden moeten aan den minister *Calatrava* verzekerd hebben dat zij hunne ondersteuning aan de wetsontwerpen der regering zouden onttrekken, zoo er geene verandering in het kabinet plaats had. Hiermede wordt de verwijdering van den heer *de Mendizabal*, minister voor de geldmiddelen bedoeld, op welke verwijdering zelfs zijne ambtgenooten *de Vera* en *Lopez*, aandrongen. De positie van den heer *Mendizabal* moet zeer hagchelijk zijn, daar het budget een aanmerkelijk te kort oplevert, hetwelk niet eens door de gelden der gedwongene leening kan worden gedekt, waarvan het derde gedeelte slechts in de schatkist was gevloeid. De buitengewone ligting van 50,000 man leverde betere uitkomsten op.

De laatste tijdingen uit Estramadura waren van eenen treurigen aard. Dat gewest bleef, zonder tegenweer, aan de verwoestingen en plunderingen der door *Gomez* achtergelatene talrijke benden, ten prooi.

De generaal don *S. Mendez-Vigo*, die onder het ministerie *Isturits*, minister van oorlog was, is tot kapitein-generaal van Oud-Kastilie benoemd.

— Het ministerieel avondblad deelt de volgende depeche mede:

Bayonne, den 14 Januarij 1837, 4 ure 's midd.

» De heer *Erro* (minister van don *Carlos*) heeft zijn ontslag gevraagd. De bisschop van Leon is tot president van den raad en minister van justitie benoemd. De overige ministers zijn uit de onder-secretarissen van staat des Pretendenten, gekozen."

— Ter beurze van heden werd veel gesproken over de redevoering van den heer *Guizot*. Schroomvallige speculanten, door dezelve verschrikt, hebben zich met overhaasting van hunne Ardoins zoeken te ontdoen, hetgeen dit papier tot op 25¾ deed dalen; later steeg het wederom tot 26¼; in 't algemeen ging er veel in de spaansche, doch weinig in onze binnenlandsche fondsen om. Voorts verspreidde men ter beurze het gerucht, dat een 5otal officieren, in dienst van don *Carlos*, aan zijne zaak, na den terugtogt voor Bilbao, wanhopende, zijne dienst verlaten hadden en te Bayonne aangekomen waren; dit gerucht gaf tegenwigt aan de daling die de voorbarige vrees der verkoopers van spaansche fondsen had doen ontstaan. De aandeelen der leening Haiti zijn tegenwoordig zeer gezocht. De notering was heden (17 *Januarij*): 5 pct. 109,10; 3 pct. 79,65; Nap. renten 98,70; Spanje Ardoin 26¼; Differed. 11½; Id. oude 9; Rom. L. 102; Portugal 30⅜.

Het voorzittend kanton Lucern heeft den 7den januarij eenen brief aan de overige zwitsersche kantons rondgezonden, waarbij het hun de verzekering geeft dat het getrouwelijk deszelfs verpligtingen zal vervullen, op grond van het bondgenootschappelijk verdrag van 7 augustus 1815 en der afzonderlijke instructien door den bondsdag voorgeschreven; en alles te zullen aanwenden om, aan den eenen kant, de nationale krachten van Zwitserland te ontwikkelen in evenredigheid van derzelver aard en de behoeften van den tijd, en dat, aan de andere zijde de onafhankelijke positie van hetzelve in het Europesche staten-stelsel onwrikbaar wierd volgehouden, met in het ooghouding der verschillende nationale belangen. Daartoe roept hetzelve den broederlijken bijstand van de medekantons in.

De heer *de Belleval* zal, als zaakgelastigde, den Franschen minister in Zwitserland, gedurende diens afwezigheid, vervangen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Januarij.

Heden is hier, op de gebruikelijke wijze, gevierd de verjaardag van H. K. H. de Prinses *van Oranje*; met het uitsteken van vlaggen en het houden eener groote parade door het garnizoen.

— Bij besluit van 30 December jl. zijn door Z. M. de leden en secundi der respective provinciale kerkbesturen en mitsgaders tevens de presides en assessoren der klassikale besturen, benoemd; en wel in het provinciaal kerkbestuur van Noord-Braband:

Voor de classis van Heusden: tot lid de heer *T. van Spall*, Predikant te Dussen, en tot secundus de heer *A. van der Sloot*, Predikant te Waspik; als provinciale ouderling, tot lid, de heer *G. van Beverwijk*, lid van gedeputeerde staten en ouderling te 's Bosch; en tot secundus Jhr. *W. H. van Thye Hannes*, wethouder en ouderling te 's Bosch.

— Van 's Rijks wege is tot het bouwen eener nieuwe kerk ten behoeve der gemeente van de oudbisschoppelijke Klerezij, aan den Helder, eene geldelijke ondersteuning verstrekt.

— Als adsistent ter kuste van Guinea is eervol ontslagen, de heer *J. N. P. Bartels*, en in zijne plaats benoemd de heer *J. Huisdecoper*. Ook is eervol ontslag verleend aan den majoor volontair *G. d'Albiac*.

— Uit Groningen schrijft men van den 15den dezer:

» Den 14den Januarij 1837 is, ten huize van de wed. *Bontekoe*, aan de Groote Markt alhier, de jaarlijksche vergadering gehouden van het Schippers-Kollegie *de Groninger Eendragt*, en het jaarlijksch verslag gedaan.

» Dit Kollegie, in 1830 enkel door zeelieden opgerigt, doch sedert aanmerkelijk gewijzigd en uitgebreid, heeft tot doel, diegenen der leden van dit kollegie, welke hun schip verloren hebben, of derzelver nageblevene betrekkingen, eene geldelijke toelage te verschaffen. Deze inrigting wordt door de deelneming van vele voorname ingezetenen te dezer stede ondersteund, en men mag alzoo de hoop voeden, om daardoor eene gevestigde vereeniging voor ongelukkige zeelieden of derzelver nagelatene betrekkingen, te verkrijgen."

Het *Journal d'Anvers* van gisteren vermeldt, dat te Merxem zich belgische en hollandsche commissarissen vereenigd hadden, om de schikking te treffen nopens de werken die het daarstellen van den binnendijk in den Lilloschen polder, moesten voorafgaan.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren zijn de Spaansche fondsen merkelijk gedaald; geopend met 24½, daalden zij tot 23¾, doch herhaalden zich vervolgens weder tot op 24⅝. De notering was (18 *Januarij*) als volgt: Belg. 100¾; O. Met. 103¾; Sp. Ardoin 24⅛, ⅜; Differed. 9¼; Napelsche renten 92½ B. Tav. 5gr. Sicil. 92½; Rom. L. 100⅝; Id. te Antw. 99¼; Braz. 86. — Wisselkoers op Amst. en Rotterdam en Rotterdam ¼ pCt. verlies k. z.

Met genoegen verneemt men dat Mejufvrouw IBURG, geb. *Neits*, op Vrijdag avond in *de Alpenzangers* eene *Aria* en de *Volksliederen* zal zingen. Hare zuivere en aangename stem, en gevoelvolle voordragt, die haar overal toejuiching deed inoogsten, beloven alle kunstvereerders genoegelijke oogenblikken. Mogt dit velen uitlokken deze voorstelling bij te wonen, opdat de Directrice voor hare zware kosten en opofferingen eenige vergoeding vinde.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 *Januarij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53⅝; dito 5 pCt. 101 [illegible]; Kansb. *f* 23; Amort.-Sijndic. 4½ pCt. 94⅝; dito 3½ pCt. 78⅝; Handelm. 184¾, 183; Ardoins 85 [illegible] 25 [illegible] 25⅛; dito coup. 44, 43½; Met. 100⅝; Columb. 21¼, [illegible] Per. 148, [illegible]; Eak. bl. gr. 23¾.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Hooge Toestemming,

zullen de Hollandsche Tooneelisten, onder Directie van Mejufvrouw A. C. OTTINGH, het genoegen hebben te vertoonen, op Vrijdag den 20. dezer:

DE TROUWRING, beroemd tooneelspel in drie bedrijven, naar het hoogduitsch van LEMBERT, door P. L. Nanhemptes; DE ALPENZANGERS, of *het door het Tyroler Concert bewerkte Huwelijk*, blijspel met zang, door C. P. DE BESTE, waarin door Mejufvrouw C. H. L. IBURG, geb. *Neits*, eene Aria en de Volksliederen gezongen worden. Muzijk van onderscheidene componisten. Precies ten *zes* ure op het Tooneel.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.